

VALSÖRARNAS BIOLOGISKA STATION

Årsrapport _____ 1990
Sammanställd av Johan Rajander och Gunnar Stara

Verksamheten under 1990 på Valsörarnas biologiska station har bestått av sträckfågelräkningar på våren, häckfågelinventering under sommaren samt ringmärkning och observationer av invasionsfåglar på hösten. Dessutom har en växtinventering gjorts.

I denna rapport ingår: - flyttfågar
- invasionsfåglar
- sällsynta arter
- ringmärkningar

Som en separat artikel i denna tidskrift finns en rapport om häckfågla-
rna på Valsörarna 1990 som skrivits av Olavi Hildén., En artikel om växter-
na på Valsörarna skriven av Anne Rosenblad publicerad i OA-natur-89.

Valsörarnas biologiska station. Foto: Hans Hästbacka.

Allmänt

Under 1990 har stationen varit bemannad 106 dygn och verksamheten kan betraktas som normal. Den 12 april inleddes räkningarna av sträckande fjällvråk, men på grund av tidiga våren hade en stor del av fjällvråkarna redan passerat Valsörarna på sin väg mot den svenska och norska fjällvärlden. Under april månad var stationen bemannad från 12—16 april och från 20 april t.o.m. 13 maj. I maj var bemanningen sporadisk d.v.s. den 16 maj, 22—27 maj samt den 30 maj. Under juni månad företogs en grundlig häckfågelinventering under ledning av Olavi Hildén. Stud. Jan Hägg har varit anställd som assistent och delvis avlönad av föreningen. I juni var stationen bemannad från 1—15 juni samt från 18 juni till den 5 juli. Dessutom ringmärktes tobisgrisslor 13 juli. Höstsäsongen inleddes den 30 aug. och med smärre avbrott fortsatte vi till den 14 oktober. Under självständighetshelgen vistades två Vasa-ornitologer 5 dagar på Valsörarna.

Foto: Hans Hästbacka.

Den norra väggen på stationen har reparerats. Den halvruttna väggpanelen har rivits bort och väggen har isolerats med vindskyddsskiva och ny väggpanel av gran har påspikats. Tätningen runt fönstren har förbättrats. Arbetet har utförts av Sven Pada och Alf Rönn från Björköby. Fönsterbågarna har reparerats och nya glasrutor har monterats av glasmästare Erkki Tilus med hjälp av Putte Andersson och Göran Backlund. Reparationsarbetet kommer att fortsätta nästa sommar och då kommer de andra väggar-

nas panel att utbytas. Arbetet har dels finansierats genom Länsstyrelsens miljövårdsbyrå och dels av föreningen själv.

Roger Blomqvist har donerat en begagnad bra mikrovågsugn till stationen. En mikrovågsugn på Valsörarna är ingen lyx utan ett utmärkt hjälpmedel när man på vårarna har litet tid över till matlagning mitt i allt observationsarbete.

Dessutom har de flesta andra observatörer på ett eller annat sätt arbetat för stationen.

I Valsörkommittén har suttit Gunnar Stara, Hans-Göran Lax, Ralf Wistbacka och Carl-Gustaf Taxell.

Vårflyttningen

Säsongen inleddes 12.4., då en del sjöfågel redan kommit och rovfågelsträckat var i full gång med 37 fåglar första dagen. Havet hade en längre tid varit isfritt och snön var s.g.s. helt borta. Rovfågelsträckets maxdagar inföll också ungefär en vecka tidigare än under "normala år".

Lommar (Gav sp) Stationen obemannad 16.—22.5., slutet av maj gav dock inte mer än drygt 2900 lommar. Max 1142 ex. 27.5.

Storskar (Pha car) Endast 139 ex. under hela våren

Alfågel (Cla hye) Endast 46 ex!

Sjööorre/Svärta (Mel sp) Drygt 5800 ex under arktiska sträcket i slutet av maj.

Grågås (Ans ans) 55 ex., topp 15.423 ex.

Sädgås (Ans fab) 13 ex. 24.9.

Fjällvråk/Ormvråk (Buteo sp) Endast drygt 1600 ex. Toppdagen redan 15.4. med 387 fåglar. En av orsakerna till det svaga resultatet var att stationen var tom 16.—20.4. och att en del flyttat före 12.4.

Sparvhök (Acc nis) Totalt 35 ex. topp 12.5. 8 ex.

Duvhök (Acc gen) 14 ex.

Bivråk (Per api) 9 ex.

Brun kärrhök (Cir aer) 3 ex.

Blå kärrhök (Cir cya) 22 ex.

Fiskgjuse (Pan hal) 10 ex.

Kungsörn (Aqu crh) 3 ex. (15.4., 25.4., 9.5.)

Jaktfalk (Fal rus) 1 ex. 20.—21.4.

Lärfalk (Fal sub) 1 ex.

Stenfalk (Fal col) 5 ex.

Tornfalk (Fal tin) 29 ex.

Trana (Cru gru) 176 ex., bästa dagssumman 71 ex. 15.4.

Jorduggla (Asi fla).

Ringtrast (Tur tor) Endast ca. 12 ex. observerades.

Invasionsfåglar

En höst med mycket svag invasion av de flesta arter, förutom sidensvans, vilken förekom med dagssummor på max 250 under s.g.s hela hösten.

Hökuggla (Sur ulu) 1 ex. 28.9.

Pärluggla (Aeg fun) 137 ringmärkta, 8 kontroller.

Större hackspett (Den maj) Dagssummor på 1—4 hela hösten.

Tretåig hackspett (Pic tri) 1 ex. 14.9.

Talgoxe (Par maj) Dagssummor på högst 15 ex.

Svartmes (Par ate) 2 ex. 12.9., 1 ex. 27.9.

Tallita (Par mon) Enstaka fåglar, max. ca. 10 ex.

Trädkrypare (Cer fam) 5 ex.

Sidensvans (Bom gar) Dagssummor på 100—250 inte ovanliga efter mitten av september

Grönsiska (Car spi) Max. ca. 300 ex. per dag i mitten av september, senare ej ens dagligen.

Gråsiska (Car mea) Sparsamt förekommande denna höst. Maxantal 100—200 ex. förutom 14.10. 500 ex.

Korsnäbb (Lox sp) Max. dagssummor 30—35 i mitten av september, senare fåtaligare.

Sällsynta arter

Den 11 maj klockan 18.00 på kvällen sågs en alkekung simma utanför Norderstörens tillsammans med tobisgrisslor och svärtor. Den kunde observeras under 10 minuters tid där den guppade som en liten kork i dyningarna efter förmiddagens hårda nordliga vind. Den simmade senare utåt och försvann ur synhåll. Alkekungen var den 259:de arten som observerats på Valsörarna.

Sällsynta arter 1990

<i>Islom</i> (Gav ad/imm)	26.5.
<i>Praktejder</i> (Som spe)	26.4. 1 hane, 27.4. 1 par, 30.4. 1 hane, 7.5. 2 hanar, 12.5. 1 par, 16.5. 1 hane, 1.6. 1 hane, 3.6. 1 hane och 4.6. 1 hane.
<i>Alförädare</i> (Pol ste)	6.5. 8 + 3, 7.5. 4 + 2, stat. + 7 N, 8.5. 1 par, 12.5. 1 par, 13.5. 1 par, 27.5. 1 N. under hela våren 1—18 st har häckat på Valsörarna 1990. 5.12. 13 st.
<i>Knölsvan</i> (Cyg olo)	6.5. 1 par, 7.5. 1 par.
<i>Snatтерand</i> (Ana str)	20.—21.4. 1 ex.
<i>Jaktfalk</i> (Fal rus)	15.4. 1 juv., 25.4. 1 ad., 9.5. 1 ad.
<i>Kungsörn</i> (Aqu chr)	under våren från 15.4.—13.5. 1—2 ex. dagligen.
<i>Ringtrast</i> (Tur tor)	

<i>Alkekung</i> (Alle alle)	1 ex. 11.5., ny art för Valsörarna.
<i>Nattskärna</i> (Cap enr)	6.5. 1 ex.
<i>Höguggla</i> (Sur ulu)	15.4., 2.6., 5.6., 28.9. 1 ex.
<i>Småfläckig sumphöna</i> (Por pur)	3.—4.7. 1 ex.
<i>Svart rödstjärt</i> (Pho och)	27.6. 1 hane —30.6.
<i>Lundsångare</i> (Phy tro)	24.6. 2 ex.
<i>Kärrensångare</i> (Aer pal)	24.6.
<i>Busksångare</i> (Aer dum)	4.6.—8.6. 1 ex och 24.6.
<i>Pilfink</i> (Pas mon)	24.4. 1 hane.

Ringmärkningar 1990

Under året ringmärktes 503 fåglar av 16 arter. Av häckfåglarna ringmärktes 138 *silvertärneungar* och 100 *tobisgrissleungar* och 34 *skräntärneungar*. Dessutom märkets 8 ådor. Under hösten ringmärktes 137 *pärlugglor* och 8 kontrollerades.

Som ringmärkare har fungerat Anders Isaksson, Olavi Hildén, Tuukka Pahtama, Tapani Missonen, Tom Backlund, Tuija Warén, Pehr-Erik Andersson, Rune Jakobsson, Roger Blomqvist, Gunnar Stara och Johan Rajander.

Art	Pull	Ad	Totalt
<i>Ejder</i> (Som mol)	4	8	8
<i>Tornfalk</i> (Fal tin)	4		4
<i>Rödbena</i> (Tri tot)	2		2
<i>Roskarl</i> (Are int)	7		7
<i>Havstrut</i> (Lar mar)	16		16
<i>Fiskmås</i> (Lar can)	14		4
<i>Skräntärna</i> (Hyd cas)	34		34
<i>Fisktärna</i> (Ste hir)	2		2
<i>Silvertärna</i> (Ste aea)	138		138
<i>Tordmule</i> (Alc tor)	16		16
<i>Tobisgrissla</i> (Cep gry)	110		110
<i>Pärluggla</i> (Aeg fun)		137	137
<i>Rödstjärt</i> (Pho pho)	5		5
<i>Svartvit flugsnappare</i> (Fic hyp)	7		7
<i>Ängspiplärka</i> (Ant pra)	4		4
<i>Sädesärta</i> (Mot alb)	9		9

Observatörer på Valsörarna 1990

Christian Tikkanen	12. 4.—16. 4.
Jan Björkman	12. 4.—16. 4.
Tuija Warén	20. 4.—23. 4., 10. 9.—17. 9.
Kurt Andersson	23. 4.—27. 4.
Pehr-Erik Andersson	23. 4.—27. 4., 24. 9.—28. 9.
Roger Blomqvist	23. 4.—27. 4., 21. 9.—23. 9.
Johan Willman	23. 4.—27. 4.
Tom Backlund	27. 4.— 4. 5.
Jan Hägg	27. 4.— 4. 5., 1. 6.—15. 6., 18. 6.— 1. 7.
Anders Edman	30. 4.— 7. 5., 22. 5.—25. 5.
Hans Westerlund	2. 5.— 7. 5., 28. 9.— 1.10.
Hans Westerlund	2. 5.— 7. 5., 28. 9.— 1.10.
Ulla Rosquist	4. 5.— 7. 5.
Liisa Leskelä	4. 5.— 7. 5.
Inkeri Houtari	4. 5.— 7. 5.
Tuula Granroth	4. 5.— 7. 5.
Kurt Löfholm	7. 5.—14. 5.
Gunnar Stara	7. 5.—14. 5., 1.10.— 4.10.
Anders Isaksson	16. 5. 30. 5., 23. 6.
Kennet Storvist	25. 5.—28. 5.
Yngve Sandström	25. 5.—28. 5.
Olavi Hildén	23. 6.— 5. 7.
Ruth Hildén	23. 6.— 5. 7.
Tuukka Pahtamaa	13. 7.—14. 7.
Tapani Missonen	13. 7.—14. 7.
Arto Puolasmaa	13. 7.—14. 7.
Göran Backlund	24. 9.—28. 9.
Erkki Tilus	24. 9.—28. 9.
Rune Jakobsson	28. 9.— 1.10.
Gustav Suni	1.10.— 4.20.
Ingvar Fagerholm	12.10.—14.10.
Johan Rajander	12.10.—14.10.
Thomas Sandström	12.10.—14.10.
Osmo Lammi	5.12.— 9.12.
Harry Seppälä	5.12.— 9.12.
